

**KÖZÖS PETÍCIÓ AZ ÚJ GÉNKEZELÉSI TECHNIKÁK (NGT-K) ÚTJÁN
ELŐÁLLÍTOTT GÉNTÉCHNOLÓGIÁVAL MÓDOSÍTOTT SZERVEZETEK (GMO-K)
DEREGULÁCIÓJÁNAK ELUTASÍTÁSÁRA
ÉS FELLEBBEZÉS BENYÚJTÁSA
AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGÁRA A RENDELET TÖRVÉNYESSÉGI
FELÜLVIZSGÁLATÁNAK CÉLJÁRA**

Tisztelt Miniszterelnök Úr, tisztelt Agrárminiszter Úr, az államigazgatás képviselői és a szlovák állampolgárok választott képviselői!

Mi, a civil társadalom, a szakmai szervezetek és közéleti személyiségek alulírott képviselői nagyra értékeljük az új génkezelési technikák (NGT-k) útján nyert GMO-k deregulációjára irányuló javaslat Önök általi következetes ellenzését. Ugyanakkor sürgős közös petícióval fordulunk Önökhöz: kérjük, hogy polgári egészségének, a biológiai sokféleségnek, az átláthatóságnak és az ételminőség-önrendelkezésnek a védelme érdekében a Szlovák Köztársaság tartson ki eltérő álláspontja mellett, és nyújtson be fellebbezést az Európai Unió Bíróságához (EUB) az elfogadás alatt álló rendelet jogszerűségének felülvizsgálata céljából.

2025 decemberében lezárult a háromoldalú egyeztetés, és az uniós intézmények jelzései arra utalnak, hogy az egyes új génkezelési technikákkal nyert növényekről szóló új rendeletre irányuló ellentmondásos és vitatható javaslatot az elkövetkező hónapokban véglegesen jóváhagyják. A rendelet jelenlegi formájában történő elfogadása azt jelentené, hogy az 1. kategóriájú NGT növények mentesülnének a GMO-kra vonatkozó szabályozási keret alól, mivel a javaslatban önkényesen egyenértékűnek tekintik őket a hagyományos növényekkel. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az új génkezelési technikákkal előállított termékek kiesnek a GMO-ként jelölési és a kockázatértékelési kötelezettség alól, ezáltal elvesz a nyomonkövethetőség és betiltásuk lehetősége is.

A fentiek értelmében a javaslat alapvető rendszerszintű hiányosságainak következő elemeire hívjuk fel a figyelmet:

- **A piac átláthatóság szétverése és a fogyasztói szuverenitás elvesztése:** A javasolt dereguláció közvetlenül beavatkozik a fogyasztó azon alapvető jogába, hogy tudja, mit fogyaszt. Az NGT növények GMO-ként való kötelező címkézésének eltörlésével az állam lemond a fogyasztók védelméről, és mindannyiunkat megfoszt a választás szabadságától. Az állampolgárok nem fognak tudni különbséget tenni a hagyományos és a művi DNS-sel szennyezett élelmiszerek között, ami véleményünk szerint elfogadhatatlan beavatkozást jelent a személy integritásába és a lakosság etikai értékeibe.
- **Gazdasági versenyt fenyegető veszély, az ökológiai gazdálkodás és a GMO-mentes termelés felszámolása:** A javasolt dereguláció lehetetlenné teszi a hagyományos és a biogazdálkodással foglalkozó termelők és feldolgozók számára, hogy garantálják a géntechnológiával módosított összetevőktől való mentességet. Az 1. kategóriájú NGT-k átláthatóságának és nyomonkövethetőségének elvesztése az ellátási láncok visszafordíthatatlan elszennyezéséhez vezet, aláásva a közbizalmat és értéktelenné téve a géntechnológiával nem módosított növények elkülönített kezelését célzó eddigi gazdálkodói beruházásokat. Rámutatunk továbbá az európai vetőmagpiac monopolizálásának kritikus kockázatára. A multinacionális vállalatok szűk csoportja már most is több ezer növényt szabadalmaztat ebben a kategóriában, ami a deregulációval együtt elfogadhatatlan technológiai és gazdasági függőséget teremt a szlovák mezőgazdasági termelők és a külső szabadalmi jogosultak között. Ez a fejlemény közvetlenül veszélyezteti a Szlovák Köztársaság ételmezés-biztonságát és ételminőség-önrendelkezését, mivel az ételminőség-lánc alapvető láncszeme – a mag – feletti ellenőrzés a globális szereplők egy kis csoportjának kezébe kerül.
- **A tudományos konszenzus hiánya és az elővigyázatosság elvének megsértése:** Nincs releváns bizonyíték az NGT növények biztonságosságára vonatkozóan, és nincsenek olyan tanulmányok, amelyek igazolnák a hagyományos nemesítésű növényekkel való egyenértékűségüket. Ezzel szemben számos lektorált tanulmány utal olyan nemkívánatos DNS-mutációk előfordulására,

amelyek új toxinok vagy allergének képződéséhez vezethetnek. E technológiáknak a kötelező kockázatértékelési eljárás alóli mentesítését az elsődleges uniós jogban rögzített elővigyázatosság elvének közvetlen megsértéseként érzékeljük.

- **Ellenőrizetlen terjedés a környezetben és a biológiai sokféleséget fenyegető veszély:** Az NGT növények előre nem látható kockázatot jelentenek a természetes ökoszisztémákra nézve. Tekintettel arra, hogy vadon élő fajakkal vagy hagyományos nemesítésű rokonnövény-fajtákkal kereszteződni képesek, fennáll a módosított genetikai anyag vadonba történő ellenőrizetlen kijutásának kockázata. Ez a folyamat az eredeti génállomány tartós genetikai szennyeződéséhez, a biológiai sokféleség csökkenéséhez és az ökológiai egyensúly megzavarásához vezet, miközben az ilyen változások helyesbítése gyakorlatilag kivitelezhetetlen. Ugyanakkor hangsúlyozzuk a nem célszervezetekre, elsősorban a méhekre és más beporzókra jelentett magas kockázatot. A növényi genom változásai előre nem látható változásokat idézhetnek elő a nektár és a pollen összetételében, ami közvetlenül veszélyezteti a méhcsaládok egészségét és szaporodási képességét. A természetes táplálékláncok megzavarása és a rovarokra gyakorolt potenciális toxicitás a teljes ökológiai egyensúly destabilizációját okozhatja. Mivel a méhek az egészséges környezet kulcsfontosságú mutatói és a mezőgazdasági termelés pillérei, úgy véljük, hogy az NGT növényeknek az e populációkra vonatkozó előzetes hatásvizsgálat nélküli szabályozatlan felszaporítása az állam biológiai biztonságával teszi kockára.
- **Az állampolgárok akaratának figyelmen kívül hagyása:** Szlovákiában közel 70 szervezet, valamint a Szlovák Köztársaság Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztériuma által elfogadott sikeres petíció és tömeges észrevételek révén állampolgárok korábban egyértelműen ellenezték az NGT-k révén nyert új GMO-k deregulációját. A közvélemény-kutatások megerősítik a szigorú szabályozás és az átláthatóság fenntartására irányuló, a társadalom egészére kiterjedő igényt, amely a teljes politikai spektrumban egyesíti az embereket.

Az indítvány benyújtásának jogi és stratégiai okai:

- **Ellentmondás az EUB ítélezési gyakorlatával:** A javaslat megkerüli a C-528/16. sz. ítéletet, amely megerősítette, hogy az új mutagenézis-technikák GMO-kat hoznak létre, és a vonatkozó szabályozási szabályok hatálya alá tartoznak.
- **Ellentét az EUMSZ 169. cikkével:** Az uniós jog garantálja a fogyasztók magas szintű védelmét és a tájékoztatáshoz való jogot. Az elfogadás alatt álló jogszabály-tervezet tudatosan eltörli ezt a jogot a multinacionális vállalatok szűk csoportjának kereskedelmi érdekei javára.
- **Az elővigyázatosság elve (EUMSZ 191. cikk):** A javaslat figyelmen kívül hagyja az NGT-k biztonságosságára, valamint az egészségügyi és környezeti kockázatokra vonatkozó tudományos konszenzus hiányát.
- **Ütközés a Cartagena Jegyzőkönyvvel:** A Szlovák Köztársaság a biológiai biztonságról szóló nemzetközi szerződés aláírójaként nem tudja elfogadni a GMO-kra vonatkozó egyedi kockázatértékelések eltörlését.

A Szlovák Köztársaságnak egyedülálló lehetősége van arra, hogy kiálljon polgárai, a környezet és az európai normák védelme mellett. Független jogi elemzésekkel rendelkezünk, amelyek megerősítik, hogy az indítványnak a rendelet közzétételétől számított szigorú **két hónapos határidőn belüli** benyújtásával a Szlovák Köztársaságnak rendkívül nagy esélye van a sikerre, ezáltal eleget téve a jelenlegi GMO-szabályozás fenntartására vonatkozó ígéretének (a petíció elfogadása: Az új GMO-k szigorú szabályozásának és címkézésének fenntartása). A fent említett jogi elemzéseket levelünk mellékleteként csatoljuk.

Ezért kérjük:

- az NGT dereguláció elutasítását, valamint
- utasítás kiadását a Kormányhivatal, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium és a Szlovák Köztársaság Kül- és Európa-ügyi Minisztériuma között a fellebbezés benyújtásához

szükséges előkészületek összehangolására, továbbá

- magának a **fellebbezésnek a benyújtását az Európai Unió Bíróságához** annak értékelése érdekében, hogy a rendelet megfelel-e az uniós jognak.

Ezzel egyidejűleg személyes **találkozót kérünk a petíciós koordinátorokkal**, ahol bemutatjuk a teljes jogi dokumentációt, valamint a szakmai és a nagyközönség álláspontját.

Meggyőződésünk, hogy Önök ki fognak állni a szlovák fogyasztók védelme, valamint a biztonságos és átlátható élelmiszerekhez való joguk mellett. Elvárjuk, hogy az élelmezésbiztonság, az élelmiszer-önrendelkezés és a biológiai sokféleség védelme terén Önök a Szlovák Köztársaság stratégiai érdekeit előnyben részesítik a szűk kereskedelmi érdekekkel szemben.

Tisztelettel,

Vezetéknév, keresztnév – foglalkozás, szakértelem stb.

Szervezet neve

A petíció nemzetközi támogatottsága:

A benyújtott petícióhoz a következő külföldi szakértők és szervezetek is csatlakoznak:

Vezetéknév, keresztnév – foglalkozás, szakértelem stb., ország

A szervezet neve, ország

Mellékletek:

1. *A Kommissionsvorschlag einer Verordnung über neue genomische Techniken (NGT): zur Verletzung des Vorsorgeprinzips* jogi elemzés eredeti példánya és fordítása (szerzői közösség): 1x + 1x
2. *Jogalapok az új génkezelési technikák deregulációjának kifogásolására* című Artemisia általi jogi elemzés eredetije és fordítása: 1x + 1x
3. *Az EU-Verordnung über neue genetische Techniken (NGT): zur Verletzung des Vorsorgeprinzips* jogi elemzés rövidített változatának eredeti példánya és fordítása, szerző: Dr. Georg Buchholz: 1x + 1x
4. *Az EU-Verordnung über neue genetische Techniken (NGT): zur Verletzung des Vorsorgeprinzips*, jogi elemzés eredeti példánya és fordítása szerző: Dr. Georg Buchholz: 1x + 1x

A támogatás kifejezése e petíció tartalmához kapcsolódik. A többi aláíró az aláírás időpontjában nem volt ismert az egyes résztvevők számára.

Tekintettel a szóban forgó kérdés stratégiai jelentőségére, ezt a petíciót az összes érintett alkotmányos tisztviselő és az államigazgatás képviselői figyelmébe ajánljuk: a Szlovák Köztársaság elnöke, a Szlovák Köztársaság kormányának tagjai (különösen a mezőgazdasági, környezetvédelmi, egészségügyi és védelmi miniszterek), valamint a Szlovák Köztársaságba megválasztott európai parlamenti képviselők és más érintett hatóságok.